



УКРАЇНА
ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВНІЧНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ

09.11.2018

№ 06-33/19

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ

*за результатами державного фінансового аудиту
діяльності Державного підприємства «Науково-дослідний
інститут Акорд» за період з 01.01.2015 по 31.07.2018*



м. Черкаси
2018 рік

В аудиторському звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Науково-дослідний інститут «Акорд» (далі – ДП «Акорд», Підприємство) за період з 01.01.2015 по 31.07.2018 року.

Аудиторське дослідження проведено відповідно до ст. 2 Закону України від 26.01.1993 № 2939 «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» (далі – Закон № 2939), Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 (зі змінами та доповненнями), п. 2.8 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Держаудитслужби на III квартал 2018 року та п. 4.1.4.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на III квартал 2018 року.

Аудиторське дослідження проведено згідно Програми державного фінансового аудиту діяльності ДП «Акорд» за період з 01.01.2015 по 31.07.2018, затвердженої начальником Управління Північного офісу Держаудитслужби в Черкаській області (далі – Управління).

Аудиторський звіт призначений для керівництва Підприємства та Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, як органу управління (далі – Мінекономрозвитку, Уповноважений орган управління).

За рішенням керівництва Держаудитслужби, результати аудиту можуть бути надіслані іншим зацікавленим органам державної влади, органам місцевого самоврядування та оприлюднені.

Аудит проведено в період з 14.08.2018 по 09.11.2018 року.

Державним фінансовим аудитом охоплено ресурсів (коштів та майна) на загальну суму 5291,0 тис. грн (в т.ч.: коштів на суму 4064,0 тис. грн, майна на суму 1227,0 тис. грн).

Аудиторський звіт підготовлено працівниками відділу контролю у галузі ЖКГ, інфраструктури та зв'язку Управління. Перелік осіб, що приймали участь в аудиторському дослідженні, наведено в додатку 1 до даного аудиторського звіту.

ЗМІСТ

I. Вступ	4
1.1. Інформація про Підприємство	4
1.2. Обґрунтування причин проведення аудиту державного фінансового аудиту діяльності	7
II. Результати аудиторських процедур	8
2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства.....	8
2.2. Результати дослідження чинників, які негативно впливали (впливають) на діяльність Підприємства.....	22
2.2.1. Окремі рішення посадових осіб Підприємства та регіонального відділення Фонду державного майна України, що стосуються орендних відносин, призвели (можуть призвести) до недоотримання коштів Підприємством	22
2.2.2. Невжиття посадовими особами Підприємства дієвих заходів щодо продовження будівництва або його консервації призвело до неефективних витрат та може призвести у майбутньому до втрати активів Підприємства	31
2.2.3. Невжиття посадовими особами Підприємства дієвих заходів щодо раціонального використання активів Підприємства призвело (може призвести) до недоотримання доходів Підприємством.....	32
2.3 Результати дослідження системи внутрішнього контролю	33
III. Висновки	40
IV. Рекомендації	42
V. Додатки	43

I. ВСТУП

1.1. Інформація про Підприємство

ДП «Акорд» створено 07.07.1981, Підприємство протягом періоду, що підлягав аудиторському дослідженню, діяло на підставі Статуту ДП «Акорд», затвердженого наказом Міністерства промислової політики України від 15.01.2004 № 11, а також Статуту ДП «Акорд» (нова редакція), затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 19.08.2015 № 1015 (далі – Статут), та зареєстрованих в установленому порядку.

ДП «Акорд» - це засноване на державній власності державне комерційне підприємство, що належить до сфери управління Мінекономрозвитку (п. 1.1. Статуту).

Як передбачено Статутом (п. 1.2), Підприємство у своїй діяльності керується Конституцією та законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, наказами Уповноваженого органу управління, нормативно-правовими актами, які видаються міністерствами, іншими державними органами.

Метою діяльності Підприємства, згідно Статуту (п. 3.1), є отримання прибутку за рахунок науково-дослідницької, виробничої, будівельної та комерційної діяльності в галузі природничих, технічних, суспільних і гуманітарних наук при виконанні робіт (послуг) для потреб суб'єктів господарювання будь яких форм власності, державних органів і установ, громадських організацій і окремих громадян.

Згідно Статуту:

- *«Підприємство є юридичною особою. Права та обов'язки юридичної особи Підприємство набуває з дня його державної реєстрації в установленому законом порядку»* (п. 4.1),

- *«Підприємство має відокремлене майно, самостійний баланс, поточні та інші рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням, ідентифікаційним кодом, а також штамп і бланки зі своїм найменуванням»* (п. 4.3),

- *«Підприємство має право в порядку, установленому законодавством та Уповноваженим органом управління, учиняти правочини, набувати майнових та особистих немайнових прав, виконувати обов'язки, здійснювати претензійну роботу, бути відповідачем або позивачем у судах України та інших держав»* (п. 4.4),

- *«Підприємство діє на принципах повної господарської самостійності та самоокупності, самостійно планує свою діяльність, несе відповідальність за її наслідки та виконання зобов'язань перед бюджетами...»* (п. 4.5),

- *«Підприємство провадить зовнішньоекономічну діяльність відповідно до законодавства, мети і предмета своєї діяльності, передбачених Статутом»* (п. 4.7),

- «Підприємство виконує роботи та надає послуги за цінами і тарифами згідно із законодавством» (п. 4.8).

Згідно виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (<https://usr.minjust.gov.ua/>), ДП «Акорд» має наступні реквізити:

Код ЄДРПОУ	14309563
Місцезнаходження юридичної особи	18000, Черкаська обл., місто Черкаси, ВУЛИЦЯ ОДЕСЬКА, будинок 8.
Організаційно-правова форма господарювання за КОПФГ	ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО

Центральний чи місцевий орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить державне підприємство або частка держави у статутному капіталі юридичної особи, якщо ця частка становить не менше 25 відсотків

Перелік засновників (учасників) юридичної особи, у тому числі частки кожного із засновників (учасників); прізвище, ім'я, по батькові, якщо засновник – фізична особа; найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код юридичної особи, якщо засновник – юридична особа	МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ Код ЄДРПОУ засновника: 37508596 Адреса засновника: 01008, м. Київ, Печерський район, ВУЛИЦЯ МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО, будинок 12/2
---	--

Дані про розмір статутного капіталу (статутного або складеного капіталу) та про дату закінчення його формування	Розмір (грн): 719265,48
---	-------------------------

Види діяльності	Код КВЕД 26.30 Виробництво обладнання зв'язку; Код КВЕД 43.21 Електромонтажні роботи; Код КВЕД 43.22 Монтаж водопровідних мереж, систем опалення та кондиціонування;
-----------------	--

Код КВЕД 43.29 Інші будівельно-монтажні роботи;

Код КВЕД 43.99 Інші спеціалізовані будівельні роботи, н. в. і. у.;

Код КВЕД 80.20 Обслуговування систем безпеки;

Код КВЕД 62.01 Комп'ютерне програмування;

Код КВЕД 62.02 Консультування з питань інформатизації;

Код КВЕД 62.09 Інша діяльність у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем;

Код КВЕД 71.11 Діяльність у сфері архітектури;

Код КВЕД 71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах;

Код КВЕД 71.20 Технічні випробування та дослідження;

Код КВЕД 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук (основний);

Код КВЕД 74.90 Інша професійна, наукова та технічна діяльність, н. в. і. у.;

Код КВЕД 33.20 Установлення та монтаж машин і устаткування;

Код КВЕД 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель;

Код КВЕД 42.22 Будівництво споруд електропостачання та телекомунікацій

ОНОЙКО ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ

Директор

Дата державної реєстрації, дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про включення до Єдиного державного реєстру відомостей про юридичну особу

Дата державної реєстрації: 27.12.1991

Дата запису: 02.07.2009

Номер запису: 1 026 120 0000 010087

Дата та номер запису про взяття та зняття з обліку, назва та ідентифікаційні коди органів статистики, Міндоходів, Пенсійного фонду України, в яких юридична особа перебуває на обліку:

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СТАТИСТИКИ:

ідентифікаційний код органу: 21680000; дата взяття на облік: 01.09.1993;

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА ІНСПЕКЦІЯ У М. ЧЕРКАСАХ
ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДФС У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ:**

ідентифікаційний код органу: 39497534; відомості про відомчий реєстр: (дані про взяття на облік як платника податків); дата взяття на облік: 07.02.1994; номер взяття на облік: 130;

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА ІНСПЕКЦІЯ У М. ЧЕРКАСАХ
ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДФС У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ:**

ідентифікаційний код органу: 39497534; відомості про відомчий реєстр: (дані про взяття на облік як платника єдиного внеску); дата взяття на облік: 03.05.1995; номер взяття на облік: 2302011324/23024

Слід зазначити, що в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (<https://usr.minjust.gov.ua/>), по ДП «Акорд» не зазначений Центральний орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить ДП «Акорд». У той же час, згідно п. 1.1 Статуту: *«ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ «АКОРД» засноване на державній власності, належить до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України...»*.

В період, що підлягав аудиторському дослідженню, та станом на дату завершення аудиту, керівництво ДП «Акорд» здійснював директор Онойко В.М.

Середня кількість працівників Підприємства: за 2015 рік – 8 осіб, за 2016 рік – 9 осіб, за 2017 рік – 8 осіб, за I півріччя 2018 року – 9 осіб.

1.2. Обґрунтування причин проведення державного фінансового аудиту діяльності

Державний фінансовий аудит діяльності ДП «Акорд» за період з 01.01.2015 по 31.07.2018 проведено на виконання п. 2.8 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Держаудитслужби на III квартал 2018 року та п. 4.1.4.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на III квартал 2018 року, у рамках проведення державного фінансового аудиту діяльності підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку.

Аудит здійснено з метою перевірки та аналізу фактичного стану справ щодо законного та ефективного використання державних коштів і майна, інших активів держави, правильності ведення бухгалтерського обліку і достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю (ст. 3 Закону № 2939).

Відповідно до ч. 7 ст. 16 Закону України від 21 вересня 2006 року № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» (далі – Закон № 185), органи Держаудитслужби проводять державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки, спрямований на запобігання

фінансовим порушенням, забезпечення ефективного використання бюджетних коштів, державного майна.

Відповідно до ст. 3 Закону № 185, майно, яке передане державним комерційним підприємствам, установам та організаціям є об'єктами управління державної власності.

II. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТОРСЬКИХ ПРОЦЕДУР

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства

2.1.1. Аналіз результатів господарської діяльності

Основним завданням аналізу є оцінка ефективності використання активів, доходів, витрат та результатів діяльності Підприємства за звітний період, виявлення факторів, які позитивно або негативно вплинули на кінцеві фінансові результати.

Підприємство, здійснює свою діяльність за наступними напрямками:

- дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук;
- електромонтажні роботи;
- діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування у цих сферах;
- інша професійна, наукова та технічна діяльність, н.в.і.у.;
- надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна;

Основними напрямками профільної діяльності ДП «Акорд» є такі:

- системи автоматизації управління (технічними процесами, інтегрованими системами, інформаційно-аналітичними системами та інше);
- системи безпеки (комплексні системи захисту автоматизованих системи, системи захисту від несанкціонованого доступу, системи цифрового відео спостереження і інше);
- телекомунікаційні послуги (структуровані кабельні системи, локальні обчислювальні мережі, в тому числі захищені, системи передачі даних і інше);
- програмне забезпечення (системи накопичення і обробки інформації);
- інженерні мережі (системи забезпечення робочого середовища, системи формування мікроклімату, системи електрозабезпечення об'єктів, системи електроосвітлення, інтелектуальні будівлі та інше);

Підприємство протягом періоду, за який проводилось аудиторське дослідження, здійснювало діяльність, яка відповідає його статутним напрямкам.

ДП «Акорд» не виробляє науково-технічну продукцію, яка відповідно до ст. 420 Цивільного кодексу України належить до об'єктів права інтелектуальної власності.

В ході аудиторського дослідження не встановлено:

- випадків сплати Підприємством винагород власникам, розробникам та іншим особам за впровадження, користування наукових розробок, патентів, винаходів, корисних моделей, торгових марок та інших об'єктів права інтелектуальної власності;
- відволікання обігових коштів у тривалу дебіторську заборгованість, кредитування приватних структур;
- зниження доходів через зволікання зі списанням простроченої кредиторської заборгованості,
- надання працівникам Підприємства безвідсоткових позик.

Протягом періоду, що підлягав аудиторському дослідженню, Підприємством не проводились процедури державних закупівель, в зв'язку з тим, що вартість предмету закупівлі не перевищувала межі визначені Законом України «Про публічні закупівлі».

Проведеним дослідженням господарських операцій з основними засобами, іншими матеріальними та нематеріальними активами, повноти відображення їх в обліку Підприємства, законності вибуття, надання у користування, оренду та інше використання, встановлено ряд зауважень, недоліків, що описані по тексту даного аудиторського звіту.

Відповідно до п. 3.1 Статуту, Підприємство утворене з метою отримання прибутку.

Загалом протягом 2015-2017 років та I півріччя 2018 року, згідно Звітів про фінансові результати (Звіти про сукупний дохід) форми № 2 (далі – Звіт форми № 2), чистий дохід (виручка) від реалізації продукції ДП «Акорд» становив 3 997 тис. грн, при собівартості реалізованої продукції 3 383 тис. грн, у тому числі:

- у 2015 році чистий дохід (виручка) становив 979 тис. грн, при собівартості реалізованої продукції 902 тис. грн;
- у 2016 році чистий дохід (виручка) становив 1 014 тис. грн, при собівартості реалізованої продукції 864 тис. грн;
- у 2017 році чистий дохід (виручка) становив 1 263 тис. грн, при собівартості реалізованої продукції 999 тис. грн;
- у I півріччі 2018 року чистий дохід (виручка) становив 741 тис. грн, при собівартості реалізованої продукції 618 тис. гривень.

Загалом чистий дохід (виручка) Підприємства у 2017 році порівняно з 2015 роком зріс на 284 тис. грн або на 29 %, собівартість реалізованої продукції зросла на 97 тис. грн або на 11 %.

Відповідно, валовий прибуток від реалізації протягом 2015-2017 років збільшився на 187 тис. грн або в 2,4 рази більше (в 2015 році - 77 тис. грн, в 2016 році - 150 тис. грн, в 2017 році - 264 тис. грн).

Графічно динаміка чистого доходу (виручки), собівартості реалізованої продукції, валового прибутку від реалізації протягом 2015-2017 років зображено на рис. 1.

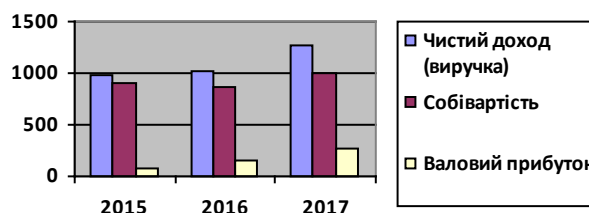


Рис. 1. Динаміка чистого доходу (виручки), собівартості реалізованої продукції, валового прибутку від реалізації протягом 2015-2017 років.

Інші операційні доходи протягом 2015-2017 років збільшилися на 42 тис. грн або на 69 % (в 2015 році - 61 тис. грн, в 2016 році - 85 тис. грн, в 2017 році - 103 тис. грн).

Адміністративні витрати протягом 2015-2017 років збільшилися на 209 тис. грн або в 2,4 рази (в 2015 році - 86 тис. грн, в 2016 році - 178 тис. грн, в 2017 році - 295 тис. грн).

Інші операційні витрати протягом 2015-2017 років збільшилися на 1 тис. грн або на 2 % (в 2015 році - 41 тис. грн, в 2016 році - 36 тис. грн, в 2017 році - 42 тис. грн).

Фінансовий результат від операційної діяльності протягом 2015-2017 років збільшився на 19 тис. грн або в 1,7 рази (в 2015 році - 11 тис. грн, в 2016 році - 21 тис. грн, в 2017 році - 30 тис. грн).

Чистий фінансовий результат - прибуток протягом 2015-2017 років збільшився на 16 тис. грн або в 1,8 рази (в 2015 році - 9 тис. грн, в 2016 році - 17 тис. грн, в 2017 році - 25 тис. грн).

Основні показники фінансово-господарської діяльності наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Основні показники фінансово-господарської діяльності
ДП «Акорд» за 2015-2017 роки

(тис. грн)

Показник	Період			Відхилення	
	2015	2016	2017	абсолютне	відносне, %
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції	979	1 014	1 263	284	29

Собівартість реалізованої продукції	902	864	999	97	11
Валовий прибуток від реалізації	77	150	264	187	243
Інші операційні доходи	61	85	103	42	69
Адміністративні витрати	86	178	295	209	243
Інші операційні витрати	41	36	42	1	2
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	11	21	30	19	173
Податок на прибуток	2	4	5	3	150
Чистий фінансовий результат - прибуток	9	17	25	16	177

Значні суми чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (близько 1000,0 тис. грн) та несуттєві суми чистого фінансового результату - прибутку ДП «Акорд» (в 2016 році – 9,00 тис. грн, в 2016 році – 17,00 тис. грн, в 2017 році – 25,00 тис. грн) свідчать про необхідність дослідження фінансово-господарської діяльності на предмет зниження можливих доходів (пошук резервів збільшення доходів) та завищення сум понесених витрат (пошук шляхів скорочення витрат).

2.1.2. Доходи

Найбільшу питому вагу в структурі доходів Підприємства займали доходи від діяльності в сфері інжинірингу, геодезії та геології, надання послуг технічного консультування в цих сферах, які у 2015 році становили 54,1 % до загального обсягу доходів, у 2016 році – 57,88 %, у 2017 році – 56,53 % та за I півріччя 2018 року – 43,18 % до загального обсягу доходів.

Доходи від надання площ в оренду й відшкодування експлуатаційних витрат протягом 2015-2017 років збільшились із 160 тис. грн (в 2015 році), до 262 тис. грн (в 2017 році), тобто на 102 тис. грн, або на 63,7%.

Крім іншого, Підприємство протягом 2015-2017 років отримувало доходи від електромонтажних робіт (відповідно 115,0 тис. грн, 121,0 тис. грн, 123,0 тис. грн), від досліджень й експериментальних розробок у сфері інших природничих та технічних наук (відповідно 73,0 тис. грн, 13,0 тис. грн, 37,0 тис. грн) та від іншої професійної, наукової та технічної діяльності (відповідно 101,0 тис. грн, 76,0 тис. грн, 127,0 тис. грн).

Аналіз показників фінансових результатів діяльності Підприємства за 2015-2017 роки та за I півріччя 2018 року свідчить, що результатом фінансово-господарської діяльності за вказані періоди є прибуток, динаміка отримання якого протягом 2015-2017 років та I квартал 2018 року є стабільною.

Зокрема, у 2015 році прибуток становив 9,00 тис. грн, у 2016 році – 17,00 тис. грн, у 2017 році – 25,00 тис. гривень. За I півріччя 2018 року Підприємство отримало прибуток у розмірі 9,0 тис. гривень.

Крім того, в ході аудиторського дослідження встановлено, що Підприємство протягом 2015-2017 років отримувало відсотки за депозитами (відповідно, 5,1 тис. грн, 26,8 тис. грн, 28,8 тис. грн).

Дослідженням господарських операцій Підприємства щодо розміщення грошових коштів на рахунках банківських установ, встановлено факт відволікання коштів Підприємства через розміщення грошових коштів у неплатоспроможному банку. Так, протягом періоду з 01.01.2015 по 31.07.2018 у неплатоспроможному банку ПАТ КБ «Стандарт» залишились розміщені Підприємством грошові кошти в сумі 0,13 тис. гривень. Вказане питання не досліджувалось більш детально у зв'язку з не досягненням межі суттєвості впливу вказаної господарської операції на діяльність Підприємства.

2.1.3. Витрати

Відповідно до даних Звітів форми № 2, операційні витрати протягом 2015-2017 років збільшилися на 571 тис. грн або на 74 % (в 2015 році – 774 тис. грн, в 2016 році – 1 090 тис. грн, в 2017 році – 1 345 тис. грн), в тому числі:

- матеріальні затрати зменшилися на 23 тис. грн або на 32 % (в 2015 році – 73 тис. грн, в 2016 році – 48 тис. грн, в 2017 році – 50 тис. грн),

- витрати на оплату праці збільшилися на 397 тис. грн або на 125 % (в 2015 році – 317 тис. грн, в 2016 році – 543 тис. грн, в 2017 році – 714 тис. грн),

- відрахування на соціальні заходи збільшилися на 42 тис. грн або на 37 % (в 2015 році – 115 тис. грн, в 2016 році – 119 тис. грн, в 2017 році – 157 тис. грн),

- суми амортизації збільшилися на 22 тис. грн або на 157 % (в 2015 році – 14 тис. грн, в 2016 році – 31 тис. грн, в 2017 році – 36 тис. грн),

- інші операційні витрати збільшилися на 133 тис. грн або на 52 % (в 2015 році – 255 тис. грн, в 2016 році – 349 тис. грн, в 2017 році – 388 тис. грн).

Структура витрат Підприємства за 2015 рік наведена на рис. 2.

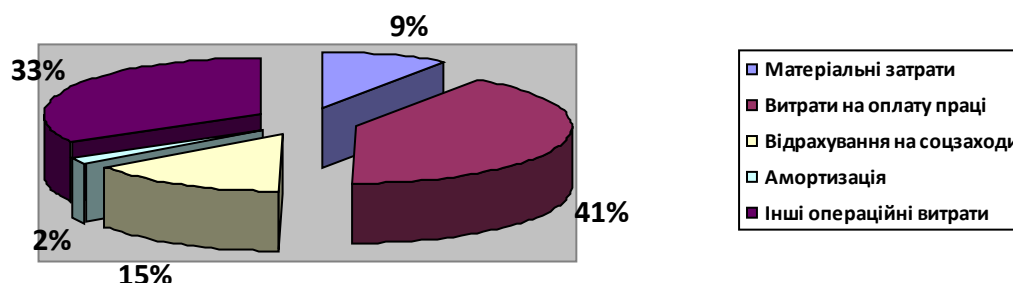


Рис. 2. Структура витрат Підприємства за 2015 рік.

Структура витрат Підприємства за 2016 рік наведена на рис. 3.

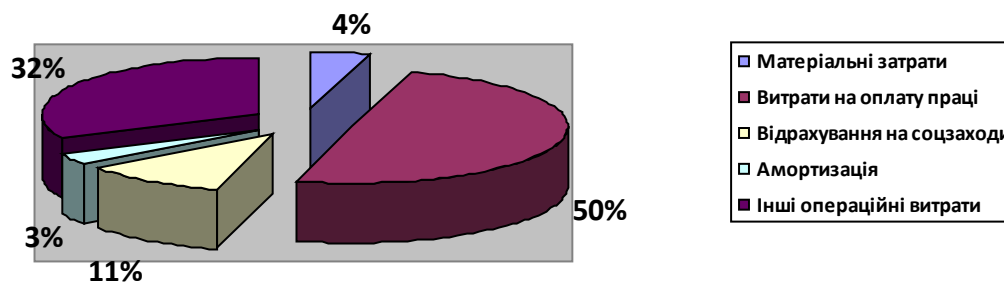


Рис. 3. Структура витрат Підприємства за 2016 рік.

Структура витрат Підприємства за 2017 рік наведена на рис. 4.

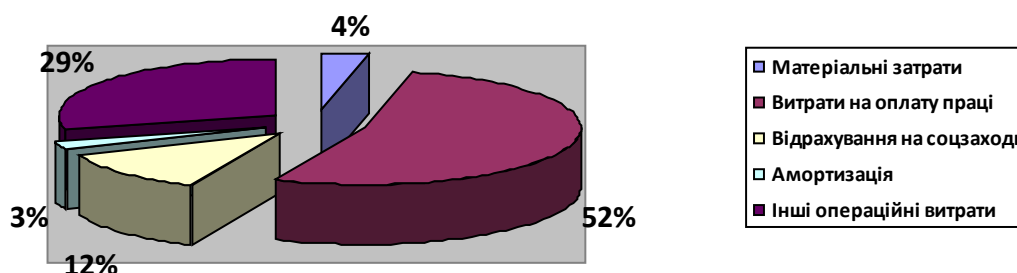


Рис. 4. Структура витрат Підприємства за 2017 рік.

Найбільшу питому вагу в складі операційних витрат займали витрати на оплату праці з відрахуваннями на соціальні заходи, які за 2015 рік склали 432 тис. грн або 56 % від загальної суми операційних витрат, за 2016 рік – 662 тис. грн або 61 %, за 2017 рік – 871 тис. грн або 65 %.

В ході аудиторського дослідження встановлено, що Підприємством згідно договору про надання юридичних послуг від 10.08.2015 № 10/08 оплачені юридичні та консультаційні послуги в сумі 10,5 тис. гривень. Оплата консалтингових не проводилася.

У фінансовому плані на 2015 рік в складі адміністративних витрат не передбачалися витрати на юридичні і консультаційні послуги. Зазначені витрати передбачені фінансовим планом Підприємства на 2015 рік в складі загальновиробничих витрат (рядок 1018 «Інші витрати») і в цьому ж рядку відображене їх виконання, але без виділення окремою статтею.

В ході аудиторського дослідження не встановлено:

- фактів здійснення Підприємством витрат на оплату стороннім особам консультаційних послуг, послуг зі стягнення дебіторської заборгованості;
- фактів залучення або участь у розрахунках із замовниками або постачальниками продукції, виконавцями робіт (надавачами послуг) посередників;
- фактів втрати об'єктом контролю доходів через реалізацію продукції, виконання робіт (надання послуг) за ціною, нижчою за собівартість;

- наявності наукових розробок, патентів, винаходів, корисних моделей, торгових марок та інших об'єктів права інтелектуальної власності;
- фактів видачі працівникам Підприємства безвідсоткових позик.

2.1.4. Капітальні інвестиції

Загалом протягом періоду, що підлягав аудиторському дослідженню, Підприємством не здійснювались витрати на проведення будівництва, реконструкції та капітального ремонту (згідно наданих для дослідження документів).

2.1.5. Дебіторська та кредиторська заборгованість.

Аналіз стану дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, за даними Звітів «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» форми № 1 (далі – Звіт форми № 1) в динаміці за 2015-2017 роки засвідчив зміну її обсягів (зростання) впродовж періоду, що підлягав дослідженню.

Загальна сума дебіторської заборгованості протягом 2015-2017 років зросла на 159 тис. грн, або в 3,8 рази (станом на 01.01.2015 - 41 тис. грн, на 01.01.2016 – 44 тис. грн, на 01.01.2017 - 62 тис. грн, на 01.01.2018 – 200 тис. грн).

На початок 2015 року дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги становила 33 тис. грн, за 2015 рік її розмір збільшився до 36 тис. грн (або на 9 %), за 2016 рік її розмір збільшився до 54 тис. грн (або на 50 %, за 2017 рік - збільшився до 192 тис. грн (або в 2,5 рази), протягом I півріччя 2018 року – несуттєво зменшився до 168 тис. грн (або на 13 %).

Найбільша питома вага у складі дебіторської заборгованості за продукцію (товари, роботи, послуги) станом на 31.07.2018 припадала на поточну дебіторську заборгованість по розрахунках з ПП «Надія» - 93,91 тис. грн та Корпорацією «Житлобуд-1» - 20,36 тис. гривень.

Аналіз стану іншої поточної дебіторської заборгованості за даними Звітів форми № 1 в динаміці за 2015-2017 роки засвідчив незмінність її обсягів – 8 тис. грн весь період.

За інформацією Підприємства вказана заборгованість утворилася в результаті надання позики ДП КБ «Інфорт» для виплати заборгованості із заробітної плати та пов'язаних з нею податків. Підставою для надання позики виступили накази Мінпромполітики України № 152 від 05.04.2007 р. та № 122-Д від 16.08.2007 року.

Резерв сумнівних боргів на Підприємстві не створювався.

Крім того, станом на 31.07.2018 дебіторська заборгованість по орендній платі та відшкодуванню комунальних послуг становила відповідно 32,21 тис. гривень.

В ході аудиторського дослідження не встановлено фактів списання по бухгалтерському обліку Підприємства безнадійної дебіторської заборгованості.

За результатами аналізу Звітів форми № 1 за 2015-2017 роки встановлено відсутність на Підприємстві станом на звітні дати дебіторської заборгованості:

- за виданими авансами,
- з бюджетом (у тому числі з податку на прибуток),
- за розрахунками з нарахованих доходів,
- за розрахунками із внутрішніх розрахунків.

Структуру поточних зобов'язань Підприємства протягом 2015-2017 років формувала кредиторська заборгованість:

- за товари, роботи, послуги,
- за розрахунками з бюджетом,
- за розрахунками із страхування,
- за розрахунками з оплати праці,
- поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами,
- інші поточні зобов'язання.

Загальна сума поточних зобов'язань протягом 2015-2017 років зросла на 45 тис. грн, або на 21 % (станом на 01.01.2015 - 215 тис. грн, на 01.01.2016 - 115 тис. грн, на 01.01.2017 - 225 тис. грн, на 01.01.2018 - 260 тис. грн).

Кредиторська заборгованість за товари, роботи і послуги протягом 2015-2017 років зросла на 11 тис. грн, або на 37 % (станом на 01.01.2015 року - 30 тис. грн, на 01.01.2016 року - 26 тис. грн, на 01.01.2017 - 43 тис. грн, на 01.01.2018 - 41 тис. грн).

Кредиторська заборгованість за розрахунками із бюджетом протягом 2015-2017 років зросла на 33 тис. грн, або на 132 % (станом на 01.01.2015 року - 25 тис. грн, на 01.01.2016 року - 32 тис. грн, на 01.01.2017 - 34 тис. грн, на 01.01.2018 - 58 тис. грн).

Кредиторська заборгованість за розрахунками із страхування протягом 2015-2017 років зросла на 2 тис. грн, або на 11 % (станом на 01.01.2015 року - 18 тис. грн, на 01.01.2016 року - 8 тис. грн, на 01.01.2017 - 16 тис. грн, на 01.01.2018 - 20 тис. грн).

Кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці протягом 2015-2017 років зменшилась на 15 тис. грн, або на 17 % (станом на 01.01.2015 року - 89 тис. грн, на 01.01.2016 року - 17 тис. грн, на 01.01.2017 - 57 тис. грн, на 01.01.2018 - 74 тис. грн).

Кредиторська заборгованість за одержаними авансами протягом 2015-2017 років зросла на 43 тис. грн, або в 1,8 рази (станом на 01.01.2015 року - 24 тис. грн, на 01.01.2016 року - 23 тис. грн, на 01.01.2017 - 69 тис. грн, на 01.01.2018 - 67 тис. грн).

Інші поточні зобов'язання протягом 2015-2017 років зменшились на 29 тис. грн, або на 100 % (станом на 01.01.2015 року - 29 тис. грн, на 01.01.2016 року - 9 тис. грн, на 01.01.2017 - 6 тис. грн, на 01.01.2018 - 0 тис. грн).

У складі зобов'язань станом на 31.07.2018 найбільшим кредитором була ТОВ «Орхідея» - 10,47 тис. грн за відшкодування комунальних послуг.

В ході аудиторського дослідження не встановлено наявності простроченої кредиторської заборгованості станом на 31.07.2018. В грудні 2016 року

Підприємством списано 2,3 тис. грн простроченої кредиторської заборгованості.

Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованостей Підприємства станом на 01.01.2015, 01.01.2016, 01.01.2017, 01.01.2018 наведена на рис. 5.

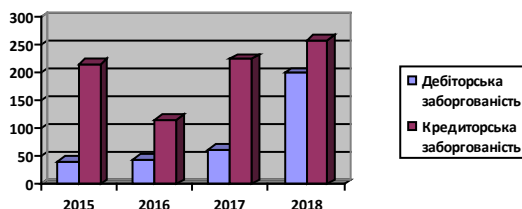


Рис. 5. Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованостей Підприємства станом на 01.01.2015, 01.01.2016, 01.01.2017, 01.01.2018 (в тис. грн).

Частиною 1 статті 73² Господарського кодексу України визначено, що **значним господарським зобов'язанням** державного унітарного підприємства визнається господарське зобов'язання, що вчиняється державним унітарним підприємством, якщо ринкова вартість майна, робіт, послуг, що є його предметом, становить 10 і більше відсотків вартості активів державного унітарного підприємства, за даними останньої річної фінансової звітності.

Фактів наявності значних господарських зобов'язань, за наданими Підприємством документами, не встановлено.

В ході аудиторського дослідження не встановлено наявності господарських зобов'язань Підприємства, щодо вчинення якого відповідно до Господарського кодексу України є заінтересованість.

2.1.6. Аналіз виконання фінансових планів.

Для проведення аудиторського дослідження надано фінансові плани Підприємства на 2015-2018 роки та звіти про їх виконання за 2015-2017 роки та II квартал 2018 року.

Фінансові плани Підприємства на 2015-2018 роки затверджені Уповноваженим органом управління.

Порівнянням планових показників фінансового плану Підприємства на **2015 рік** з даними фінансової звітності Підприємства за відповідний рік встановлено, що показник чистого прибутку фінансовим планом передбачено в сумі 6,0 тис. грн, фактично Підприємство отримало прибуток в сумі 9,0 тис. грн, що на 3,0 тис. грн (на 50,0%) більше від запланованого.

Загалом в 2015 році **доходи** Підприємства становили **1 040,0 тис. грн**, що на 364,0 тис. грн (тобто на 53,8%) більше, ніж передбачено фінансовим планом.

Показник чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 2015 рік фінансовим планом передбачено в сумі 640,0 тис. грн, фактично Підприємство отримало чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт,

послуг) в сумі 979,0 тис. грн, що на 339,0 тис. грн (на 53,0%) більше від запланованого.

Загалом **витрати** Підприємства у 2015 році становили **774,00 тис. грн**, що на 261,0 тис. грн (на 50,9%) більше, ніж передбачено фінансовим планом, зокрема:

- рядок 1401 «Витрати на сировину та основні матеріали», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні витрат на сировину та основні матеріали в сумі 32,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 58,0 тис. грн, що на 26,0 тис. грн (на 81,3%) більше від планового показника;

- рядок 1402 «Витрати на паливо та енергію», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні витрат на паливо та енергію в сумі 12,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 15,0 тис. грн, що на 3,0 тис. грн (на 25,0%) більше від планового показника;

- рядок 1410 «Витрати на оплату праці», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні витрат на оплату праці в сумі 228,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 317,0 тис. грн, що на 89,0 тис. грн (на 39,0%) більше від планового показника;

- рядок 1420 «Відрахування на соціальні заходи», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні відрахувань на соціальні заходи в сумі 84,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 115,0 тис. грн, що на 31,0 тис. грн (на 36,9%) більше від планового показника;

- рядок 1440 «Інші операційні витрати», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні інших операційних витрат в сумі 143,00 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 255,00 тис. грн, що на 112,0 тис. грн (на 78,3%) більше від планового показника.

Зазначене негативно вплинуло на фінансовий стан Підприємства та результати його фінансово-господарської діяльності.

Отже, аналізом стану виконання фінансового плану на 2015 рік встановлено недотримання посадовими особами Підприємства вимог ч. 1, ч. 2 ст. 75 Господарського кодексу України внаслідок здійснення витрат понад визначені фінансовим планом обсяги.

При цьому, відповідно до вимог п. 8 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економіки України від 21.06.2005 № 173 (в період чинності), п. 8 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 № 205 (далі – Порядок №205), зміни до фінансового плану щодо збільшення вказаних витрат Підприємством не внесені.

Порівнянням планових показників фінансового плану Підприємства на **2016 рік** з даними фінансової звітності Підприємства за 2016 рік встановлено, що показник чистого прибутку фінансовим планом передбачено в сумі 10,0 тис. грн, фактично Підприємство отримало прибуток в сумі 17,0 тис. грн, що на 7,0 тис. грн (на 70,0%) більше від запланованого.

Загалом в 2016 році **доходи** Підприємства становили **1 099,00 тис. грн**, що на 279,00 тис. грн (або на 34,0 %) більше ніж передбачено фінансовим планом.

Показник чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 2016 рік фінансовим планом передбачено в сумі 755,00 тис. грн, фактично Підприємство отримало чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в сумі 1 014,00 тис. грн, що на 259,00 тис. грн (на 34,3%) більше від запланованого.

Загалом **витрати** Підприємства у 2016 році становили **1 090,0 тис. грн**, що на 496,0 тис. грн (на 83,5 %) більше, ніж передбачено фінансовим планом, зокрема:

- рядок 1402 «Витрати на паливо та енергію», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні витрат на паливо та енергію в сумі 18,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 21,0 тис. грн, що на 3,0 тис. грн (на 16,7%) більше від планового показника;

- рядок 1410 «Витрати на оплату праці», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні витрат на оплату праці в сумі 272,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 543,0 тис. грн, що на 271,0 тис. грн (на 99,6%) більше від планового показника;

- рядок 1420 «Відрахування на соціальні заходи», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні відрахування на соціальні заходи в сумі 100,00 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 119,00 тис. грн, що на 19,0 тис. грн (на 19,0%) більше від планового показника;

- рядок 1430 «Амортизація», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні амортизації в сумі 14,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 31,0 тис. грн, що на 17,0 тис. грн (на 121,4%) більше від планового показника;

- рядок 1440 «Інші операційні витрати», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні інших операційних витрат в сумі 153,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 349,0 тис. грн, що на 196,0 тис. грн (на 128,1%) більше від планового показника.

Крім того, порівнянням планових показників фінансового плану Підприємства на **2016 рік** з даними фінансової звітності Підприємства на відповідний рік встановлено: рядок 2040 «Резервний фонд», розділу II «Розрахунки з бюджетом»: при плановому значенні резервного фонду в сумі 22,0 тис. грн, фактична сума резервного фонду Підприємства склала 25,0 тис. грн, що на 3,0 тис. грн (на 13,6%) більше від планового показника.

Зазначене негативно вплинуло на фінансовий стан Підприємства та результати його фінансово-господарської діяльності.

Отже, аналізом стану виконання фінансового плану Підприємства на 2016 рік встановлено факти недотримання вимог ч. 1, ч. 2 ст. 75 Господарського кодексу, а саме: здійснення витрат понад визначені фінансовим планом обсяги.

При цьому, відповідно до вимог п. 8 Порядку №205, зміни до фінансового плану щодо збільшення вказаних витрат Підприємством не внесені.

Порівнянням планових показників фінансового плану Підприємства на **2017 рік** з даними фінансової звітності Підприємства за 2017 рік встановлено, що показник чистого прибутку фінансовим планом передбачено в сумі 15,00 тис. грн, фактично Підприємство отримало прибуток в сумі 25,00 тис. грн, що на 10,00 тис. грн (на 66,7%) більше від запланованого.

Загалом в 2017 році **доходи** Підприємства становили **1 366,00 тис. грн**, що на 466,00 тис. грн (або на 51,8 %) більше ніж передбачено фінансовим планом.

Показник чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 2017 рік фінансовим планом передбачено в сумі 845,0 тис. грн, фактично Підприємство отримало чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) в сумі 1263,0 тис. грн, що на 418,0 тис. грн (на 49,5%) більше від запланованого.

Загалом **витрати** Підприємства у 2017 році становили **1 345,0 тис. грн**, що на 463,0 тис. грн (на 52,5 %) більше, ніж передбачено фінансовим планом, зокрема:

- рядок 1402 «Витрати на паливо та енергію», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні витрат на паливо та енергію в сумі 20,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 22,00 тис. грн, що на 2,0 тис. грн (на 10,0 %) більше від планового показника;

- рядок 1410 «Витрати на оплату праці», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні витрат на оплату праці в сумі 490,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 714,0 тис. грн, що на 224,0 тис. грн (на 45,7%) більше від планового показника;

- рядок 1420 «Відрахування на соціальні заходи», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні відрахувань на соціальні заходи в сумі 108,0 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 157,0 тис. грн, що на 49,00 тис. грн (на 45,4%) більше від планового показника;

- рядок 1430 «Амортизація», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні амортизації в сумі 22,00 тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 36,00 тис. грн, що на 14,00 тис. грн (на 63,6%) більше від планового показника;

- рядок 1440 «Інші операційні витрати», розділу I «Формування фінансових результатів»: при плановому значенні інших операційних витрат в сумі 211,0

тис. грн, сума фактично понесених Підприємством вказаних витрат склала 388,0 тис. грн, що на 177,0 тис. грн (на 83,9%) більше від планового показника.

Зазначене негативно вплинуло на фінансовий стан Підприємства та результати його фінансово-господарської діяльності.

Отже, аналізом стану виконання фінансового плану Підприємства на 2017 рік встановлено недотримання вимог ч. 1, ч. 2 ст. 75 Господарського кодексу, а саме: здійснення витрат понад визначені фінансовим планом обсяги.

При цьому, відповідно до вимог п. 8 Порядку №205, зміни до фінансового плану щодо збільшення вказаних витрат Підприємством не внесені.

Керівництву Підприємства запропоновано надати пояснення щодо встановлених фактів здійснення в 2015 – 2017 роках витрат понад визначені фінансовим планом обсяги.

Як пояснив директор Підприємства Онойко В.М.: *«Витрати Підприємства у 2015-2018 р.р. зросли у порівнянні із запланованими у фінансових планах, приблизно пропорційно фактично отриманому доходу:*

2015 р. – дохід зріс на 53,8%, витрати зросли на 50,9%;

2016 р. – дохід зріс на 34%, витрати зросли на 33,5%;

2017 р. – дохід зріс на 51,8%, витрати зросли на 52,5%.

Таким чином зростання доходу і відповідно витрат та збільшення прибутку підприємства є ознакою прогресивних змін, що позитивно вплинули на фінансовий стан підприємства та результати його господарської діяльності.

Коригування фінансових планів не здійснювалося по причині складності самої процедури коригування. Фінансові плани на наступний рік подаються Мінекономрозвитку у травні поточного року, а повертаються затвердженими як правило у січні – березні планового року». Пояснення в Додатку 2 до аудиторського звіту.

Фінансові плани Підприємства на 2015-2017 роки направлені на забезпечення мети діяльності Підприємства – отримання прибутку. При цьому, в ході аудиторського дослідження встановлено, що визначені фінансовим планом показники прибутку на 2015-2017 роки Підприємство перевиконало, відповідно, на 50,0 % (при плані на 2015 рік – 6 тис. грн, фактично – 9 тис. грн), на 70,0 % (при плані на 2016 рік – 10,0 тис. грн, фактично – 17,0 тис. грн) та на 66,7 % (при плані на 2017 рік – 15 тис. грн, фактично – 25 тис. грн). Слід зазначити, що при значному перевиконанні фінансових планів у відсотковому виразі, суми отриманих прибутків Підприємством протягом періоду, що підлягав дослідженню, є незначними.

2.1.7. Оцінка ефективності управління Підприємством.

Під час аудиторського дослідження проведено аналіз ефективності фінансово-господарської діяльності Підприємства відповідно до Методики

аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170 (далі – Методика № 170), шляхом розрахунку коефіцієнтів, які характеризують прибутковість активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність.

Загальна оцінка ефективності управління Підприємством та використання його активів проведена за сукупністю наступних коефіцієнтів:

- **коефіцієнт рентабельності активів** показує розмір чистого прибутку на одну гривню активів та характеризує ефективність використання активів (нормативне значення – збільшення). Відповідно до фінансової звітності Підприємства, протягом 2015-2017 років зазначений коефіцієнт становив, відповідно, 1,0; 1,6; 2,3, тобто збільшився, що характеризує ефективне використання активів Підприємства;

- **коефіцієнт рентабельності власного капіталу** показує частку чистого прибутку у власному капіталі (нормативне значення – збільшення). Високий коефіцієнт вказує на прибуткову діяльність Підприємства та його інвестиційну привабливість. Цей коефіцієнт характеризує ефективність укладення коштів у Підприємство. Протягом 2015-2017 років згідно даних фінансової звітності Підприємства, зазначений коефіцієнт становив, відповідно, 1,1; 2,1; 3,0, тобто збільшився, що характеризує ефективне використання власного капіталу Підприємства;

- **коефіцієнт рентабельності діяльності** (нормативне значення – збільшення). Протягом 2015-2017 років зазначений коефіцієнт становив, відповідно, 0,9; 1,7; 2,0, що свідчить про збільшення ефективності діяльності Підприємства.

- **коефіцієнт валової рентабельності** (нормативне значення – збільшення). Протягом 2015-2017 років зазначений коефіцієнт становив, відповідно, 7,9; 14,8; 20,9, тобто валова рентабельність на Підприємстві була позитивною та збільшилась протягом 2015-2017 років в 1,6 рази;

- **коефіцієнт фінансової стійкості** (нормативне значення > 1). Протягом 2015-2017 років зазначений коефіцієнт становив, відповідно, 7,1; 3,7; 3,2, незважаючи на зменшення даного коефіцієнта протягом 2015-2017 років, він залишився в межах нормативного значення. Тобто Підприємство не залежне від зовнішніх фінансових джерел;

- **коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)** (нормативне значення > 1). Протягом 2015-2017 років зазначений коефіцієнт становив, відповідно, 4,5; 2,8; 2,6, що свідчить про достатність оборотних активів Підприємства для покриття поточних зобов'язань;

- **коефіцієнт зносу основних засобів** характеризує інвестиційну політику Підприємства. Нормативне значення цього показника - зменшення. Протягом 2015-2017 років зазначений коефіцієнт становив, відповідно, 0,66; 0,67; 0,68, тобто інвестиційна політика Підприємства не забезпечує оновлення основних засобів.

Отже, за результатами аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства протягом 2015-2017 років, здійсненого за сукупністю коефіцієнтів, встановлено, що Підприємство працює стабільно, було прибутковим, ефективність використання Підприємством наявних ресурсів збільшується; має стійке фінансове становище, не залежне від залучених джерел фінансування (відсутнє бюджетне фінансування), Підприємство має досить обігових коштів для погашення поточних зобов'язань.

Разом з тим, протягом 2015-2017 років встановлено факти зменшення коефіцієнту поточної ліквідності (покриття) із 4,5 до 2,6 тобто, при недостатній увазі даному питанню, в майбутньому може виникнути ситуація не достатності оборотних активів Підприємства для покриття поточних зобов'язань; та зростання коефіцієнту зносу основних засобів із 0,66 до 0,68 тобто інвестиційна політика Підприємства не забезпечує оновлення основних засобів.

Таким чином, загальна оцінка ефективності управління Підприємством за досліджуваний період, за результатами оцінки ефективності управління Підприємством за фінансовими коефіцієнтами, яку здійснено відповідно до Методики № 170, має середній рівень.

2.2. Результати дослідження чинників, які негативно впливали (впливають) на діяльність Підприємства

2.2.1. Окремі рішення посадових осіб Підприємства та регіонального відділення Фонду державного майна України, що стосуються орендних відносин, призвели (можуть призвести) до недоотримання коштів Підприємством

У ході проведення аудиту встановлено, що Підприємство отримує доходи від надання частини приміщень, які не використовуються у господарській діяльності, в оренду, з метою отримання доходу та ефективного використання державного майна.

Протягом 2015-2017 років та січня-липня 2018 року діяло ряд договорів оренди нерухомого майна, що належить до державної власності, а також договорів про відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та надання комунальних послуг орендарю.

Підприємством протягом зазначеного терміну отримано 217,15 тис. грн коштів орендної плати (в т.ч.: за 2015 рік – 55,87 тис. грн, за 2016 рік – 56,54 тис. грн, за 2017 рік – 64,45 тис. грн, за січень-липень 2018 року – 40,29 тис. грн), а також 991,28 тис. грн коштів відшкодування витрат балансоутримувача на утримання орендованого нерухомого майна та комунальних послуг орендарям (в т.ч.: за 2015 рік – 192,05 тис. грн, за 2016 рік – 260,1 тис. грн, за 2017 рік – 315,35 тис. грн, за січень-липень 2018 року – 223,78 тис. грн).

Проведеним аудиторським дослідженням господарських відносин, пов'язаних з орендою державного майна встановлено, що окремі рішення

посадових осіб Підприємства та Регіонального відділення Фонду державного майна України по Черкаській області (далі – РВ ФДМУ), що стосуються орендних відносин, призвели (можуть призвести) до недоотримання коштів Підприємством (наявні резерви додаткових надходжень коштів), зокрема:

- рішення посадових осіб Підприємства та РВ ФДМУ щодо не нарахування в 2016 році індексації орендної плати призвели до недоотримання Підприємством та Державним бюджетом орендної плати в 2016-2017 роках та січні-липні 2018 року в загальній сумі **44,23 тис. грн**, розрахунок в Додатку 3 до аудиторського звіту;

- не вирішення Підприємством питання передачі в оренду частини приміщень, які не використовуються в господарській діяльності, призвело до упущених вигод, тобто Підприємством розрахунково недоотримано коштів орендної плати та відшкодування земельного податку протягом 2015-2017 років та січня-липень 2018 року на загальну суму **264,91 тис. грн**, та в майбутньому, щорічно, буде призводити до непродуктивних витрат у вигляді земельного податку та недоотримання коштів орендної плати в сумі 49,56 тис. гривень. Розрахунок в Додатку 4 до аудиторського звіту.

Організаційні відносини, пов'язані з передачею в оренду майна державних підприємств, установ та організацій, регулюються Законом України від 10.04.1992 № 2269 «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон № 2269).

Відповідно до ст. 5 Закону № 2269:

« Орендодавцями є:

- Фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва - щодо цілісних майнових комплексів підприємств, їх структурних підрозділів та нерухомого майна, а також майна, що не увійшло до статутного (складеного) капіталу господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), що є державною власністю, крім майна, що належить до майнового комплексу Національної академії наук України та галузевих академій наук, а також майна, що належить вищим навчальним закладам та/або науковим установам, що надається в оренду науковим паркам та їхнім партнерам; ...

підприємства, установи та організації - щодо нерухомого майна, загальна площа якого не перевищує 200 квадратних метрів на одне підприємство, установу, організацію, та іншого окремого індивідуально визначеного майна».

Фактично протягом 2015-2017 років та січня-липня 2018 року, РВ ФДМУ виступало орендодавцем державного окремого індивідуально визначеного нерухомого майна.

Так, наприклад, між РВ ФДМУ, в особі заступника начальника Чорної В.П. (як орендодавець) та фізичною особою-підприємцем Петраківським Олександром Анатолійовичем (ІН 2855807650, мешкає в м. Черкаси, вул. Р. Люксембург, 220, кв. 54), (як орендар) укладено договір оренди індивідуально визначеного нерухомого майна, що належить до державної власності від 11.05.2010 № 955 (далі – Договір №955), згідно якого:

- п. 1.1: «Орендодавець передає, а Орендар приймає в строкове платне користування державне окреме індивідуально визначене нерухоме майно – нежитлове приміщення на п'ятому поверсі шестиповерхової адміністративно-виробничої будівлі загальною площею 24,00 кв. м., розміщене за адресою: вул. Одеська, 8, м. Черкаси, що обліковується на балансі Державного підприємства «Науково-дослідний інститут «Акорд» ..., вартість якого визначена зі звітом про незалежну оцінку станом на 29.12.2009 і становить 47800,00 грн ... »,

- п. 3.1: «Орендна плата визначається на підставі Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна... і становить без ПДВ за базовий місяць розрахунку (останній місяць, по якому є інформація про індекс інфляції) січень 2010 року – 633,60 грн. Орендна плата за перший місяць оренди – травень 2010 року визначається орендарем самостійно шляхом коригування орендної плати за базовий місяць на індекс інфляції за лютий, березень, квітень, травень 2010 року.)»,

- п. 3.3: «Орендна плата за кожний наступний місяць визначається шляхом коригування орендної плати за попередній місяць на індекс інфляції за наступний місяць»,

- п. 3.5: «Розмір орендної плати переглядається на вимогу однієї із Сторін...»,

- п. 3.6: «Орендна плата перераховується Орендарем самостійно щомісяця не пізніше 15 числа місяця, наступного за звітним, у співвідношенні:

70 % - до державного бюджету на відповідний рахунок Держказначейства за місцезнаходженням об'єкту оренди;

30 % - на розрахунковий рахунок Балансоутримувача».

- п. 3.7.: «Орендна плата, перерахована несвоєчасно або не в повному обсязі, підлягає індексації і стягується до бюджету та Балансоутримувачу у визначеному пунктом 3.6. співвідношенні відповідно до чинного законодавства України з урахуванням пені в розмірі подвійної облікової ставки НБУ на дату нарахування пені від суми заборгованості, з урахуванням індексації, кожний день прострочення, включаючи день оплати...»,

- п. 3.8: «У разі, якщо на дату сплати орендної плати заборгованість за нею становить загалом не менше ніж три місяці, Орендар також сплачує штраф у розмірі 10% від суми заборгованості»,

- п. 9.1: «За невиконання або неналежне виконання зобов'язання за цим Договором Сторони несуть відповідальність згідно з чинним законодавством України»,

- п. 10.1: «Цей Договір укладено строком на два роки і 363 дні, що діє з 11.05.2010 по 08.05.2013 включно».

Договір №955 підписаний та скріплений печатками сторін.

Підприємством (як балансоутримувачем) укладались договори із орендарями про відшкодування комунальних платежів.

Так, наприклад, між Підприємством (як балансоутримувач), в особі директора Онойка В.М. та ФОП Петраківський О.А. (ІН 2855807650) (як орендар) укладено договір про відшкодування витрат балансоутримувача на

утримання орендованого нерухомого майна та надання комунальних послуг орендарю від 02.06.2010 №1009-10 (далі – Договір від 02.06.2010), згідно якого:

- п. 1.1: «Балансоутримувач надає Орендарю комунальні послуги та інші експлуатаційні послуги. Перелік послуг, які надаються Орендарю, вказаний в Розрахунку (додаток 1), узгодженому Сторонами»,

- п. 1.2: «Орендар проводить щомісячну оплату наданих послуг згідно рахунків виставлених Балансоутримувачем»,

- п. 2.1: «Загальна вартість послуг по цьому договору за 1 (один) місяць, вказана в Розрахунку (додаток 1), який є невід'ємною частиною цього договору»,

- п. 2.2: «При зміні переліку послуг та вартості послуг, що надаються за даним договором, у випадку зміни тарифів, цін, систем оплати праці, мінімальної заробітної плати, інших умов виконання робіт, обумовлених змінами в чинному законодавстві України, Балансоутримувач та Орендар складають новий розрахунок вартості послуг ...»,

- п. 3.1: «Розрахунки між сторонами по цьому договору здійснюється на підставі Акту здачі-приймання наданих послуг ...»,

- п. 4.1: «У випадку надання послуг не в повному обсязі, або послуги надані не у відповідності з умовами цього договору, Балансоутримувач повинен сплатити Орендареві штрафні санкції протягом 3-х робочих днів після отримання вимоги про таку плату, у розмірі 0,5% від загальної вартості ненаданих послуг за кожний день ненадання послуг.»

- п. 11: «Договір діє з 11 травня 2010 року і на протязі строку дії договору оренди державного майна №955 від 11 травня 2010 року».

Договір від 02.06.2010 підписаний та скріплений печатками сторін та із змінами та доповненнями діє і на даний час (пролонгований).

Факт приймання-передачі приміщення від Підприємства до орендарів підтверджується актами приймання-передачі об'єкта оренди, підписаних та скріплених печатками сторін.

Додаткові угоди до договорів оренди в частині не нарахування індексації орендної плати в 2016 році не укладались (до аудиторського дослідження не надано).

Протягом частини періоду, за який проводилось аудиторське дослідження (2015 рік, 2017 рік та січень-липень 2018 року), Підприємством виставлялись рахунки орендарям на сплату орендної плати з врахуванням індексу інфляції.

Протягом 2016 року індексація орендної плати Підприємством не нараховувалась.

Посадовими особами Підприємства, було зазначено, що: «ДП НДІ «Акорд» є лише Балансоутримувачем нежитлових приміщень, що передані в оренду РВ ФДМУ по Черкаській області, договори оренди укладені між Орендодавцем і Орендарем, ДП НДІ «Акорд» не є Стороною договору. Орендна плата визначається Орендарем самостійно з коригуванням її на індекс інфляції за наступний місяць. Розмір орендної плати переглядається на вимогу однієї із Сторін договору у разі зміни методики її розрахунку та інших випадках, передбачених чинним законодавством.

Згідно п.9 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет на 2016 рік» була зупинена на 2016р. дія норми ст. 10 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» в частині індексації орендної плати, тому з 01.01.2016р. по 31.12.2016р. щомісячна індексація орендної плати не проводилася. У 2016 році до договорів оренди державного майна застосовувалася нарахована орендна плата за грудень 2015 року (з урахуванням індексу за грудень 2015 року).

Згідно Законів України «Про Державний бюджет на 2017 рік» та «Про Державний бюджет на 2018 рік» щомісячну індексацію орендної плати державного майна відновлено. Орендна плата за кожен наступний місяць визначається множенням орендної плати за попередній місяць на індекс інфляції наступного місяця (п. 13 «Методики розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу», затвердженої Постановою КМУ від 04.10.1995 р. № 786. та п.3.3 існуючих договорів оренди). Враховуючи вище наведене, орендна плата за січень 2017 року, нарахована множенням орендної плати за грудень 2016 року на індекс інфляції за січень 2017 року.

Інших договорів оренди чи додаткових угод до договорів оренди, крім наданих Держаудитслужбі на ознайомлення, Орендодавцем чи Орендарем Балансоутримувачу не надавалося». Інформація в Додатку 5 до аудиторського звіту.

Дійсно, згідно пункту 9 Розділу Прикінцевих положень Закону України "Про державний бюджет України на 2016 рік" дію норми ст.10 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" зупинено на 2016 рік в частині індексації орендної плати, тому орендна плата за оренду державного майна в 2016 році повинна нараховуватись без врахування індексу інфляції.

Згідно інформації Фонду Державного майна України, що розміщена на офіційному сайті (<http://www.spfu.gov.ua/ua/news/Prizupineno-indeksaciju-orendnoi-plati-za-koristuvannya-derzhmajnom-u-2016-roci-899.html>):

«У зв'язку з набранням чинності Законом України «Про Державний бюджет України на 2016 рік», з урахуванням доручення Секретаріату Кабінету Міністрів України від 23.02.2016 № 2885/0/2-16 та з метою координації дій орендодавців державного майна і застосування єдиних підходів Фонд державного майна України повідомляє про таке.

Пунктом 9 Прикінцевих положень Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» зупиняється на 2016 рік дія норми статті 10 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» в частині індексації орендної плати.

Враховуючи зазначене та з метою реалізації державної політики у сфері оренди державного майна Фондом та його регіональними відділеннями як орендодавцями державного майна на виконання зазначеної норми призупинено індексацію орендної плати за користування державним майном у 2016 році. Нарахована орендна плата за грудень 2015 року (з урахуванням індексу за грудень 2015 року) буде застосовуватись до договорів оренди державного

майна, укладених Фондом та його регіональними відділеннями, з січня по грудень 2016 року.

Наприклад, розмір орендної плати за листопад 2015 року становив 1000 гривень. Розмір орендної плати за грудень 2015, відкоригований на відповідний індекс інфляції (індекс інфляції за грудень 2015 року дорівнює 1,007), становить 1007 гривень. Таким чином, розмір орендної плати за користування майном з січня по грудень 2016 року становитиме 1007 гривень (щомісяця)».

При цьому не враховано наступне:

За змістом положень статей 626, 627 Цивільного кодексу, договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків. Сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.

Згідно з приписами статей 525, 526, 629 ЦК договір є обов'язковим для виконання сторонами, а зобов'язання мають виконуватися належним чином відповідно до умов договору та вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства. Одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом.

Відповідно до статті 193 ГК суб'єкти господарювання та інші учасники господарських відносин повинні виконувати господарські зобов'язання належним чином відповідно до закону, інших правових актів, договору, а за відсутності конкретних вимог щодо виконання зобов'язання - відповідно до вимог, що у певних умовах звичайно ставляться. Кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порушення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених цим Кодексом, іншими законами або договором. Не допускається одностороння відмова від виконання зобов'язань. До виконання господарських договорів застосовуються відповідні положення ЦК з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом.

За змістом статті 283 ГК за договором оренди одна сторона (орендодавець) передає другій стороні (орендареві) за плату на певний строк у користування майно для здійснення господарської діяльності.

Істотними умовами договору оренди є: об'єкт оренди (склад і вартість майна з урахуванням її індексації); строк, на який укладається договір оренди; орендна плата з урахуванням її індексації; порядок використання амортизаційних відрахувань; відновлення орендованого майна та умови його повернення або викупу (частина 1 статті 284 ГК).

Разом із тим, передача в оренду майна, яке є державною власністю, а також майнові відносини між орендодавцями та орендарями щодо господарського використання такого майна, регулюються Законом України "Про оренду державного та комунального майна". Відповідно до цього Закону однією із

істотних умов договору оренди державного майна є орендна плата з урахуванням її індексації (стаття 10).

У статті 21 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" зазначено, що розмір орендної плати може бути змінено за погодженням сторін. Розмір орендної плати також може бути змінено на вимогу однієї з сторін, якщо з незалежних від них обставин істотно змінився стан об'єкта оренди, а також в інших випадках, встановлених законодавчими актами України.

За змістом частини першої статті 651 ЦК зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором або законом.

Статтею 632 ЦК передбачено, що ціна в договорі встановлюється за домовленістю сторін. У випадках, встановлених законом, застосовуються ціни (тарифи, ставки тощо), які встановлюються або регулюються уповноваженими органами державної влади або органами місцевого самоврядування.

Відповідно до частини третьої статті 762 ЦК договором або законом може бути встановлено періодичний перегляд, зміну (індексацію) розміру орендної плати за користування майном.

Ураховуючи наведене, розмір орендної плати може бути змінено за погодженням сторін, а в разі законодавчої зміни її розміру нормами чинного законодавства передбачено можливість внесення відповідних змін до умов договору.

Водночас, передбачені статтею 284 ГК і статтею 10 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" істотні умови договору оренди, зокрема орендна плата з урахуванням її індексації, є обов'язковими для суб'єктів права державної власності, майно яких є об'єктом оренди.

За змістом частини 2 статті 284 ГК та частини 4 статті 10 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" умови договору оренди зберігають свою силу на весь строк дії договору, а також у разі якщо після його укладення законодавством встановлено правила, що погіршують становище орендаря.

Відповідно до укладених договорів орендарі прийняли на себе зобов'язання протягом строку дії договорів сплачувати орендну плату з урахуванням її індексації (пункти 3.3 відповідних договорів) і такий обов'язок орендарів умовами договорів не поставлено в залежність від будь-яких обставин.

Укладені між сторонами договори є дійсними і обов'язковими для виконання сторонами, а отже в силу приписів статті 179 ГК, статей 204, 629 ЦК породжують для його сторін відповідні права та обов'язки, зокрема право Підприємства отримати орендну плату з урахуванням її індексації, та обов'язок орендарів сплатити цю плату у визначені договорами розміри та строки.

Таким чином, твердження про зупинення на 2016 рік дії норми статті 10 Закону України "Про оренду державного та комунального майна" в частині індексації орендної плати, а відтак і відсутність обов'язку у орендарів сплачувати оренду плату у встановленому договорами розмірі є безпідставним і таким, що

не узгоджуються з умовами договорів і наведеними вище вимогами чинного законодавства.

Крім того, слід зазначити, що у рішеннях Конституційного Суду України від 09.07.2007 № 6-рп/2007, від 22.05.2008 № 10-рп/2008 викладено висновок про те, що закон про Державний бюджет України як правовий акт, чітко зумовлений поняттям бюджету як плану формування та використання фінансових ресурсів, має особливий предмет регулювання, відмінний від інших законів України - він стосується виключно встановлення доходів та видатків держави на загальносуспільні потреби, тому цим законом не можуть вноситися зміни, зупинятися дія чинних законів України, а також встановлюватися інше (додаткове) правове регулювання відносин, що є предметом інших законів України, оскільки з об'єктивних причин це створює протиріччя у законодавстві. У разі необхідності зупинення дії законів, внесення до них змін і доповнень, визнання їх нечинними мають використовуватися окремі закони.

При цьому, відповідних змін чи доповнень, які б передбачали обмеження прав орендодавця на отримання у 2016 році орендної плати у повному обсязі (з урахування її індексації) до Закону України "Про оренду державного та комунального майна" внесено не було, а тому орендарі мають належним чином виконувати укладені договори оренди.

Зазначене підтверджується постановою Верховного суду України від 18 квітня 2018 року по справі № 910/9805/17 (<http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/73699792>)

Таким чином, рішення посадових осіб Підприємства та РВ ФДМУ щодо не нарахування в 2016 році індексації орендної плати **призвели до недоотримання Підприємством орендної плати в 2016-2017 роках та січні-липні 2018 року в загальній сумі 44,23 тис. гривень.**

В ході аудиторського дослідження встановлено, що окреме майно Підприємства, яке не використовується в господарській діяльності (частина офісних приміщень) протягом 2015-2017 років та січня-липня 2018 року не було передано в оренду, при цьому Підприємством понесені витрати на утримання вказаного майна.

Наразі в оренду передано об'єкти нерухомості площею 547,1 м². Доступним для передачі в оренду залишаються 240,0 м² (окремі нежитлові приміщення).

Крім того нежитлові приміщення 3-го та 4-го поверхів загальною площею 1044,0 м² за адресою вул. Одеська, 8 м. Черкаси, що обліковувались за ДП «Конструкторське бюро «Інфорт» відповідно до наказу Мінпромполітики від 05.04.2007 №152 «Про припинення шляхом реорганізації ДП «Конструкторське бюро «Інфорт» повинні були бути переданими на баланс Підприємства і могли б здаватися в оренду. Але в зв'язку з не виконанням вказаного наказу, приміщення 3-го та 4-го поверхів загальною площею 1044,0 м² залишилися на балансі ДП «Конструкторське бюро «Інфорт», яке вже з 2008 року господарської діяльності не здійснювало взагалі (всі працівники звільнені).

Таким чином, в період проведення аудиту, незайняті приміщення 3-го та 4-го поверхів будівлі Підприємства загальною площею 1044,0 м² не використовувалися.

Крім того, ДП «Акорд» має окреме приміщення площею 77 м² з двома воротами для заїзду легкових автомобілів, у якому Підприємством планувалося улаштувати пункт технічного обслуговування легкових автомобілів в частині шиномонтажу і балансування коліс, а також надання послуг з установки кутів розвалу та сходження коліс.

У зв'язку з недостатністю у Підприємства коштів для оснащення цього пункту необхідним обладнанням, наміри не здійснилися. За період з 01.01.2015 по 31.07.2018 зазначене приміщення не використовувалося.

Проведений аналіз на ринку нежитлових офісних та складських приміщень, засвідчив досить високу привабливість такого виду оренди майна, як нежитлові, офісні та складські приміщення.

Середня ціна оренди нежитлових офісних та складських приміщень по місту Черкаси коливається від 200 грн до 400 грн в місяць за 100 м².

При умові здачі приміщень, які не використовуються в господарській діяльності в оренду, Підприємство додатково отримало б (розрахунково) коштів від оренди на загальну суму **253,41 тис. грн** та відшкодування земельного податку на суму **11,50 тис. грн** (разом 264,91 тис. грн), розрахунок в Додатку 4 до аудиторського звіту.

В подальшому, при умові, що обсяг орендованих площ та рівень інфляції залишаться на попередньому рівні, Підприємство може щороку понести непродуктивних витрат та недоотримати додаткових надходжень на загальну суму 49,56 тис. грн за рік. Розрахунок в Додатку 4 до аудиторського звіту.

В ході аудиторського дослідження, Управлінням ініційовано проведення обстеження індивідуально визначеного нерухомого майна Підприємства (за адресою вул. Одеська, 8, м. Черкаси) на предмет відповідності площ приміщень фактично зайнятих орендарями та передбачених договорами оренди.

Обстеження фактично проведено 28.09.2018 комісією в складі представників Підприємства, в присутності працівників Управління.

За результатами проведеного обстеження підтверджено відповідність фактично зайнятих орендарями площ приміщень та передбачених договорами оренди. Акт обстеження в Додатку 6 до аудиторського звіту.

Таким чином, окремі рішення посадових осіб Підприємства та РВ ФДМУ, що стосуються орендних відносин, призвели до недоотримання коштів (орендної плати та відшкодування земельного податку) на загальну суму 309,14 тис. грн (44,23 тис. грн+264,91 тис. грн), та можуть призвести до непродуктивних витрат та недоотримання додаткових надходжень на загальну суму 49,56 тис. грн за рік.

2.2.2. Невжиття посадовими особами Підприємства дієвих заходів щодо продовження будівництва або його консервації призвело до неефективних витрат та може призвести у майбутньому до втрати активів Підприємства.

В ході аудиторського дослідження встановлено, що станом на 31.07.2018 в бухгалтерському обліку Підприємства обліковується на субрахунку 151 «Капітальне будівництво» капітальні вкладення Підприємства на суму 64,75 тис. гривень. Вказані капітальні вкладення проведені в 1989-1990 роках за рахунок коштів Підприємства, - побудовано окремі конструкційні елементи (фундамент).



Стратегічним планом діяльності ДП «Акорд» на 2011-2015 роки передбачено проведення робіт з будівництва екранованого приміщення для випробувань електронної апаратури і електротехнічних засобів (з використанням раніше збудованого фундаменту), проте фактично роботи не проводились.

Стратегічним планом діяльності ДП «Акорд» на 2016-2020 роки проведення зазначених робіт не передбачено.

Таким чином, вже пройшло 27 років з дати будівництва фундаменту, а подальше будівництво Підприємством не здійснене. Об'єкт незавершеного будівництва не законсервовано.

Отже, окремі конструкційні елементи (фундамент) під впливом зовнішніх чинників (погодних умов) можуть бути зруйнованими і стати непридатними для подальшого використання. Зазначене може призвести до втрати активів Підприємством на суму **64,75 тис. гривень.**

Таким чином, невиконання посадовими особами Підприємства дієвих заходів щодо реалізації стратегічного плану в частині продовження будівництва приміщення для випробувань електронної апаратури і електротехнічних засобів, або його консервації, призвело до неефективних витрат та може призвести у майбутньому до втрати активів Підприємства на суму 64,75 тис. гривень.

2.2.3 Невжиття посадовими особами Підприємства дієвих заходів щодо раціонального використання активів Підприємства призвело (може призвести) до недоотримання доходів Підприємством.

В ході даного аудиторського дослідження проведено анонімне анкетування працівників Підприємства з метою встановлення можливих факторів збільшення доходів, зменшення витрат, а також виявлення інших проблем в діяльності Підприємства. Заповнені анкети в додатку 7 до аудиторського звіту.

Посадовими особами Підприємства в анкетах, зазначено, що: «... На даному етапі виживання підприємства його витрати знаходяться на мінімальному рівні:

- електроенергія тільки для освітлення;
- обігрів приміщень за рахунок твердопаливного котла;
- заробітна плата працівників, з урахування коефіцієнтів міжпосадових окладів встановлена виходячи із мінімальної заробітної плати в Україні;
- проводиться тільки поточний ремонт будівлі адміністративно-виробничого корпусу;
- заміна та відновлення основних засобів проводиться тільки в разі особливої необхідності...

- розширити номенклатуру електромонтажних робіт в частині реконструкції (нового будівництва) трансформаторних підстанцій напругою 10/0,4 кВ, що в свою чергу дозволить забезпечити постійність завантаження всього колективу...».

Проведеним під час аудиту аналізом фінансово-господарської діяльності встановлено, що Підприємство отримувало незначні суми прибутку протягом 2015-2017 років (у 2015 році – 9 тис. грн, у 2016 році – 17 тис. грн, у 2017 році – 25 тис. грн).

В ході аудиторського дослідження встановлено, що Підприємство має достатній інженерно-технічний рівень для розширення одного із напрямків діяльності в частині будівництва та реконструкції трансформаторних підстанцій (далі – ТП) напругою 10/0,4 кВ. Результати анкетування підтвердили перспективність та реальність даного напрямку діяльності.

У Підприємства є в наявності активи у вигляді ліцензії на провадження господарської діяльності, пов'язаної із створенням об'єктів архітектури, серія АВ № 517117, що видана 10.09.2012 Міністерством регіонального розвитку та будівництва України та кваліфікаційного сертифікату відповідального виконавця окремих видів робіт (послуг), пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури, серія АР № 011314, виданого 02.09.2015 Атестаційною архітектурно-будівельною комісією [__].

У зв'язку із недостатнім постійним завантаженням електромонтажними роботами, Підприємство має недостатню кількість спеціалістів для виконання робіт по монтажу та пусконаладженню нових чи за результатами реконструкції ТП, що будуються згідно проектної документації.

З метою підвищення ефективності діяльності Підприємства, констатуючи попит на виконання робіт по проектуванню та будівництву (реконструкції) ТП напругою 10/0,4 кВ, враховуючи специфічні умови виконання таких робіт (конкуренція приватних підприємств, відсутність постійного завантаження), доцільним для Підприємства є залучення спеціалістів монтажників на виконання електромонтажних робіт ТП за договорами цивільно-правового характеру.

Таким чином, відповідні активи Підприємства (ліцензія, сертифікат) надавали можливість Підприємству здійснювати діяльність з відповідного періоду (з вересня 2015 року). Фактично зазначена діяльність не здійснювалася, що призвело до недоотримання доходів від виконання будівельних робіт по будівництву (реконструкції) ТП.

Так, Підприємство має можливість здійснювати роботи з реконструкції ТП у зв'язку із збільшенням потужності до 630 кВА. Орієнтовно-кошторисна вартість 500-700 тис. грн. Дохід від виконання робіт Підприємством по договору підяду 100-120 тис. грн. При цьому Підприємство матиме витрати 85-100 тис. грн, в т.ч. 15-20 тис. грн витрати на технологічні матеріали, власні витрати (включаючи договори ЦПХ 20-25 тис. грн.), а також загальновиробничі, адміністративні витрати.

Також Підприємство мало можливість здійснювати будівництво нових ТП потужністю 1000-1600 кВА. Орієнтовно-кошторисна вартість 1500-2000 тис. грн. Дохід від виконання робіт підприємством по договору підяду 150-200 тис. грн. При цьому підприємство матиме витрати 130-175 тис. грн, в т.ч. 40-50 тис. грн витрати на технологічні матеріали, власні витрати (включаючи договори ЦПХ 40-50 тис. грн), а також загальновиробничі, адміністративні витрати.

При виконанні робіт з будівництва однієї нової ТП потужністю 1600 кВА та реконструкції однієї ТП потужністю 630 кВА силами ДП «Акорд», що могло бути здійснено протягом 2016-2017 років розрахунковий дохід Підприємства міг скласти **295,00 тис. гривень**. Розрахунок в додатку 8 до аудиторського звіту.

При виконанні зазначених робіт в майбутньому, дохід Підприємства складе (розрахунково) **147,5 тис. грн на рік**.

Таким чином, невжиття посадовими особами Підприємства дієвих заходів щодо раціонального використання активів Підприємства, призвело до недоотримання доходів Підприємством протягом 2016-2017 років на загальну суму 295,00 тис. грн та може призвести до недоотримання доходів Підприємством на суму 147,5 тис. грн на рік.

2.3. Результати дослідження системи внутрішнього контролю

В ході проведення дослідження системи внутрішнього контролю на Підприємстві, аудиторською групою досліджено сукупність внутрішніх правил та процедур контролю, що запроваджені керівництвом Підприємства для досягнення поставленої мети, забезпечення стабільного і ефективного його функціонування, дотримання внутрішньої господарської політики, збереження, раціонального та економного використання активів, тощо.

Оцінку системи внутрішнього контролю проведено відповідно до Методичних рекомендацій щодо здійснення Держаудитслужбою, її міжрегіональними територіальними органами контролю за станом внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту, затверджених наказом Державної аудиторської служби України від 14.08.2018 № 177.

Результати дослідження стану внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту оформлено довідкою, яка наведена в Додатку 9 до аудиторського звіту.

Відповідно до Статуту:

- п. 7.3: *«Управління Підприємством відповідно до повноважень, визначених цим Статутом та законодавством, здійснюється директором, який призначається на посаду Уповноваженим органом управління шляхом укладення контракту, у якому визначаються строк найму, права, обов'язки і відповідальність директора, умови його матеріального забезпечення, звільнення з посади та інші умови найму за погодженням сторін»,*

- п. 7.4: *«Директор відповідно до покладених на нього завдань: здійснює керівництво Підприємством; несе персональну відповідальність за стан та діяльність Підприємства;... уносить Уповноваженому органу управління на затвердження проект фінансового плану Підприємства;*

несе персональну відповідальність за виконання фінансових планів Підприємства;

звітує перед Уповноваженим органом управління про результати діяльності Підприємства; ...

видає накази з питань діяльності Підприємства;

визначає та затверджує штатний розпис і організаційну структуру Підприємства за погодженням з Уповноваженим органом управління;

затверджує положення про структурні підрозділи Підприємства;

вирішує питання добору, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів, призначає на посади та звільняє з посад працівників Підприємства, крім заступників директора, головного бухгалтера, керівника юридичної служби Підприємства, які призначаються на посади та звільняються з посад директором Підприємства за погодженням з Уповноваженим органом управління, здійснює розподіл функціональних обов'язків між ними, уживає заходів для їх заохочення та накладає дисциплінарні стягнення; ...

вирішує питання організації бухгалтерського обліку та іншого обліку на Підприємстві, а також підписує фінансову та іншу звітність відповідно до законодавства;

вирішує інші питання діяльності Підприємства відповідно до вимог законодавства та цього Статуту».

Між Міністерством промислової політики України, в особі Міністра Новицького В.С. (як орган управління) та громадянином Онойко В.М. (як керівник) укладено контракт з керівником підприємства, що є у державній власності, від 15.05.2009 № 3-31 (далі – Контракт), згідно якого:

- п. 1: *«За цим контрактом Керівник зобов'язується безпосередньо і через*

адміністрацію підприємства здійснювати поточне управління (керівництво) підприємством, забезпечувати його високоприбуткову діяльність, ефективно використання і збереження закріпленого за підприємством державного майна, а Орган управління майном зобов'язується створювати належні умови для матеріального забезпечення і організації праці Керівника»,

- п. 3: «Керівник, який уклав цей контракт, є уповноваженим представником підприємства під час реалізації повноважень, функцій, обов'язків підприємства, передбачених актами законодавства, статутом підприємства, іншими нормативними документами»,

- п. 6: «Керівник здійснює поточне (оперативне) керівництво підприємством, організовує його виробничо-господарську, соціально-побутову та іншу діяльність, забезпечує виконання завдань підприємства, передбачених законодавством, статутом підприємства та цим контрактом»,

- п. 6-1: «Керівник забезпечує складання у встановленому порядку річного фінансового плану підприємства та подає його на затвердження Органу управління майном, з яким укладено цей контракт».

Враховуючи лист Мінекономрозвитку від 16.05.2017 № 3241-08/15877-08 та ст. 39 Кодексу законів про працю України, Контракт вважається продовженим на невизначений строк.

Таким чином, відповідно до Статуту Підприємства та Контракту, директор Підприємства визначає та затверджує штатний розпис і організаційну структуру Підприємства за погодженням з Уповноваженим органом управління.

Аудиторським дослідженням зазначеного питання встановлено недотримання вимог п. 7.4. Статуту, в частині: не погодження штатного розпису Підприємства на 2015 рік, 2016 рік з Уповноваженим органом управління, а також відсутності в 2015 році, 2016 рік та січні – березні 2017 року організаційної структури Підприємства.

Протягом періоду дії штатних розписів Підприємства, що не погоджені в установленому порядку, нараховано та виплачено заробітну плату працівникам Підприємства на загальну суму 619,0 тис. гривень.

Згідно інформації Підприємства по даному питанню:

«У зв'язку із згортанням напрямку діяльності підприємства по створенню автоматизованих систем управління виробництвом (відсутні кошти у замовників), необхідністю переорієнтації підприємства на нові напрямки діяльності і відповідно проведенням робіт з уточнення структури підприємства та штатного розпису, затягнувшись процесом відпрацювання нових напрямків діяльності підприємства (отримання сертифікатів діяльності і ліцензій), відсутністю необхідності погодження структури і штатного розпису згідно раніше існуючого статуту підприємства, необхідністю погодження штатного розпису підприємства з Уповноваженим органом управління лише разом із структурою підприємства, усуненням зауважень до структури і штатного розпису наданих Уповноваженим органом управління, штатний розпис ДП «Акорд» було погоджено лише у березні 2017р.». Інформація в Додатку 10 до аудиторського звіту.

В структурі Підприємства відсутній підрозділ внутрішнього контролю та посадова особа, до обов'язків якої входить здійснення функцій внутрішнього контролю.

Окремого наказу щодо розподілу обов'язків та повноважень між директором, заступником директора та головним бухгалтером на Підприємстві немає (не надано до аудиторського дослідження), завдання та обов'язки заступника директора, головного бухгалтера передбачено посадовими інструкціями (в т.ч.: щодо окремих питань внутрішнього контролю на Підприємстві).

Так, наприклад, посадовою інструкцією заступника директора з наукової роботи, затвердженою директором Підприємства 14.12.2009 (чинна протягом періоду, за який проводилось аудиторське дослідження), передбачено:

- п. 2.1: *«Визначає і координує інвестиційну та інноваційну політику, напрямки науково – технічної діяльності підприємства»,*

- п. 2.2: *«Організовує роботу підпорядкованих структурних підрозділів підприємства з метою розробки і впровадження науково – технічних рішень по автоматизації управління на об'єктах господарювання відповідно до замовлень юридичних і фізичних осіб»,*

- п. 2.4: *«Координує роботу головних конструкторів окремих дослідно-конструкторських робіт (ДКР) по розробці планів впровадження проектних рішень в окремих господарствах»,*

- п. 2.12: *«Здійснює контроль за дотриманням технологічної дисципліни, правил та норм з охорони праці, природоохоронних, санітарних та інших органів».*

Посадовою інструкцією головного бухгалтера, затвердженою директором Підприємства 14.12.2009 (чинна протягом періоду, за який проводилось аудиторське дослідження), передбачено:

- п. 2.1: *«Забезпечує ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись єдиних методологічних засад, встановлених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних»,*

- п. 2.2: *«Організовує роботу бухгалтерської служби, контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій»,*

- п. 2.3: *«Вимагає від підрозділів, служб та працівників забезпечення неухильного дотримання порядку оформлення та подання до обліку первинних документів»,*

- п. 2.6: *«Здійснює заходи щодо надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства», та інші питання.*

Організація бухгалтерського обліку на Підприємстві регламентована наказом про облікову політику, а саме наказом від 22.03.2011 №5-п «Про облікову політику» (далі – Наказ № 5). Зазначений наказ (згідно наданих для

аудиторського дослідження документів), не направлявся для погодження та не погоджений Мінпромполітики України.

Внаслідок не погодження Наказу №5 Мінпромполітики України, недотримано вимоги пункту 1 розділу II Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об'єктами державної, комунальної власності, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 №1213 (далі - Положення №1213).

Проведеним дослідженням відповідності змісту Наказу № 5 вимогам Положення №1213, встановлено недотримання вимог п. 2 розділу II Положення № 1213, в частині не визначення в Наказі № 5 застосування:

- порядку обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат;
- переліку створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів;
- порядок обліку фінансових витрат;
- сегментів діяльності, пріоритетного виду сегмента, засад ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках;
- порядку визначення ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом;
- дати визначення придбаних в результаті систематичних операцій фінансових активів;
- бази розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу.

У період до 30.12.2016 графік документообігу на Підприємстві був відсутній (не наданий для аудиторського дослідження).

У грудні 2016 року, наказом по ДП «Акорд» від 30.12.2016 №12-п затверджено графік документообігу первинних бухгалтерських документів. Згідно інформації Підприємства (в Додатку 11 до аудиторського звіту):

«У зв'язку з тим, що керівний склад підприємства сформований з досвідчених, кваліфікованих працівників, які поважають працю працівників бухгалтерії, розуміють необхідність бухгалтерського обліку діяльності підприємства, своєчасно здають у бухгалтерію первинні бухгалтерські документи не було необхідності створювати та затверджувати окремим наказом графік документообігу по підприємству до винесених зауважень Черкаським міським управлінням юстиції. Зауваження враховані, розроблено графік документообігу на підприємстві, який затверджено наказом №12-п від 30.12.2016р.».

Наказом від 28.03.2011 № 6/1-п по Підприємству визначено перелік осіб, які мають право підпису документів ДП «Акорд».

Відповідно до п. 1.1. Наказу № 5, бухгалтерський облік на Підприємстві ведеться силами бухгалтерської служби (бухгалтерії), керівництво якої здійснює головний бухгалтер, який підпорядкований безпосередньо директору; передбачено застосування журнально-ордерної системи обліку.

Слід зазначити, що фактично в ході аудиторського дослідження

встановлено, що бухгалтерією Підприємства не застосовується спеціалізоване бухгалтерське програмне забезпечення, бухгалтерський облік ведеться вручну.

Дослідженням фахового рівня працівників бухгалтерської служби встановлено, що він відповідає кваліфікаційним вимогам, визначених у посадових інструкціях. Однак слід відмітити, що кваліфікаційними вимогами посадової інструкції, у зв'язку зі зменшеним об'ємом робіт, встановлена для головного бухгалтера вимога: повна вища освіта технічного, економічного напрямку (магістр, спеціаліст), документ про перекваліфікацію по відповідному напрямку підготовки.

В той же час Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників, що затверджений наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 №336, передбачено наступні кваліфікаційні вимоги: *«...повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) ...»*.

Фактично, головний бухгалтер Підприємства Онушко Л.В. має диплом спеціаліста інженера-системотехніка за спеціальністю «Обчислювальні машини, комплекси, системи та мережі», виданий Черкаським інженерно-технологічним інститутом 30.06.1995, та диплом про закінчення факультету перепідготовки кадрів Черкаського інституту Управління по фаху «бухгалтер-економіст», виданий 09.08.2000 року.

Згідно інформації директора Підприємства: *«...зауважень до роботи головного бухгалтера немає»*. Інформація в Додатку 12 до аудиторського звіту.

З метою врегулювання трудових і соціально-економічних відносин працівників і адміністрації Підприємства укладено Колективний договір на 2005 рік, зареєстрований виконавчим комітетом Соснівської районної ради в м. Черкаси 12.04.2005 за № 1391 (далі – Колективний договір).

Згідно Колективного договору:

- п.1.6: *« Даний колективний договір схвалений загальними зборами трудового колективу ДП «Акорд», протокол №2 від 21.02.2005 і згідно їх рішення вступає в силу з 21.02.2005»*,

- п. 1.7: *«Колективний договір діє до 21 лютого 2006 року (до укладення нового або продовження діючого)»*.

Аудиторським дослідженням встановлено, що з матеріально-відповідальними особами укладено договори про повну матеріальну відповідальність та щорічно проводилися інвентаризації активів і зобов'язань Підприємства, під час яких перевірялися їх наявність і документальне підтвердження, а також вивчався стан та придатність для подальшого використання майна Підприємства. Відповідно до наданих актів інвентаризації за період, що досліджувався, лишків та нестач не виявлено.

Проведеним аналізом матеріалів попередніх контрольних заходів встановлено:

- протягом періоду, що підлягав аудиторському дослідженню, органами Держаудитслужби (Держфінінспекції) контрольні заходи на Підприємстві не проводилися;

- останній контрольний захід в ДП «Акорд» проведено КРУ в Черкаській області в 2009 році, за період з 01.04.2007 по 30.11.2008 (загальна сума встановлених порушень – 0,78 тис. грн).

В ході проведення аудиторського дослідження Підприємства встановлено, що в бухгалтерському обліку Підприємства протягом періоду, що підлягав аудиторському дослідженню, за дебетом рахунку бухгалтерського обліку 12 "Інші нематеріальні активи" відображено суму 4,6 тис. грн (ліцензія на провадження господарської діяльності з надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації, програмне забезпечення Windows 7).

Підприємство має право постійного користування землею:

- земельна ділянка площею 0,1406 га за адресою: м. Черкаси, вул. Одеська, 8 (державний акт на право постійного користування землею від 17.04.2001 №000944),

- земельна ділянка площею 0,9900 га за адресою: м. Черкаси, вул. Пушкіна, 67 (державний акт на право постійного користування землею від 20.08.2012 серія ЯЯ №341000),

- земельна ділянка площею 0,4690 га за адресою (місцезнаходження): м. Черкаси, провулок Тобілевича, буд. 4 (державний акт на право постійного користування землею від 20.08.2012 №340999).

В бухгалтерському обліку право постійного користування земельними ділянками не відображено.

Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженою наказом Міністерства фінансів України 30.11.1999 № 291 (далі – Інструкція № 291), передбачено, що на субрахунку 122 "Права користування майном" ведеться облік наявності прав користування майном (зокрема, право користування земельною ділянкою).

Статтею 13 Закону України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378 (далі – Закон № 1378) передбачено, що для відображення вартості земельних ділянок та права користування земельними ділянками у бухгалтерському обліку відповідно до законодавства України потрібно обов'язково проводити експертну грошову оцінку земельних ділянок [____].

Станом на момент проведення аудиту в Підприємства відсутня експертна грошова оцінка вищевказаних земельних ділянок, що є недотримання вимог статті 13 Закону № 1378.

Враховуючи вищенаведене, в бухгалтерському обліку Підприємства, з недотриманням вимог ч. 1 ст. 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV, ст. 13 Закону № 1378, абз. 3 п. 5 Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України 18.10.1999 № 242, Інструкції № 291 не відображено за дебетом рахунку 122 право постійного користування земельними ділянками, що призвело до викривлення фінансової звітності Підприємства.

Для проведення аудиторського дослідження Порядок ведення претензійно-позовної роботи на Підприємстві не наданий (не затверджувався).

Слід відмітити, що претензійна та позовна робота на Підприємстві повинна сприяти:

- забезпеченню виконання договірних зобов'язань у всіх сферах діяльності;
- економії та раціональному використанню матеріальних, трудових, фінансових, паливно-енергетичних, сировинних та інших видів ресурсів;
- зниженню непродуктивних витрат та усуненню причин і умов, що їх спричиняють;
- забезпеченню захисту і відновленню порушених майнових прав та інтересів підприємств, що охороняються законом;
- забезпеченню відповідальності порушників договірних зобов'язань;
- ефективному використанню законодавства для поліпшення економічних показників господарської діяльності та запобіганню його порушенням.

Таким, чином відсутність на Підприємстві порядку проведення претензійно-позовної роботи може призвести неефективного та нераціонального використання наявних матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

Отже, враховуючи вище викладене, слід зазначити, що внутрішній контроль Підприємства заслуговує на умовно-позитивну оцінку, а саме: система внутрішнього контролю забезпечує виявлення у діяльності Підприємства можливих ризиків, але є недостатньою для попередження окремих недоліків, які відображені у відповідних розділах даного аудиторського звіту.

ВИСНОВКИ

Результати аудиторського дослідження засвідчили, що діяльність Підприємства спрямована на проведення науково-технічної, виробничої, будівельної та комерційної діяльності та отримання прибутку за рахунок виробничої та підприємницької діяльності.

Фінансовий результат діяльності Підприємства: у 2015 році прибуток становив 9 тис. грн, у 2016 році – 17 тис. грн, у 2017 році – 25 тис. грн, за I півріччя 2018 року Підприємство отримало прибуток у розмірі 9 тис. гривень.

Фінансовий план Підприємства на 2015-2017 роки направлений на забезпечення мети діяльності Підприємства – отримання прибутку. При цьому, в ході аудиторського дослідження встановлено, що визначені фінансовим планом показники прибутку на 2015 - 2017 роки Підприємство виконало, відповідно, на 150 % (при плані на 2015 рік – 6 тис. грн, фактично – 9 тис. грн) та на 170 % (при плані на 2016 рік – 10 тис. грн, фактично – 17 тис. грн), 166,7 % (при плані на 2017 рік – 15 тис. грн, фактично – 25 тис. грн). Слід зазначити, що при значному перевиконанні фінансових планів у відсотковому виразі, суми отриманих прибутків Підприємством протягом періоду, що підлягав дослідженню, є незначними.

За результатами проведеного аналізу фінансово-господарської діяльності Підприємства встановлено, що загальна оцінка ефективності управління Підприємством протягом досліджуваного періоду має середній рівень.

Система внутрішнього контролю на Підприємстві заслуговує на умовно-позитивну оцінку, оскільки забезпечує виявлення у діяльності Підприємства можливих ризиків, але є недостатньою для попередження окремих недоліків, які відображені у відповідних розділах даного аудиторського звіту.

За результатами аудиторського дослідження встановлено низку факторів, що негативно впливали та/або можуть негативно вплинути в майбутньому на фінансово – господарську діяльність Підприємства та ефективність управління його майном.

Зокрема, у ході проведення аудиторського дослідження встановлено недоліків та фактів неефективних управлінських дій і рішень, що призвели/можуть призвести до втрат активів, та фактів неефективного використання коштів та майна Підприємства на загальну суму **865,95 тис. гривень**.

Основними факторами та недоліками, які негативно вплинули/можуть вплинути на ефективність фінансово-господарської діяльності Підприємства є:

Зовнішні фактори¹ - на рівні РВ ФДМУ:

- окремі рішення посадових осіб РВ ФДМУ, що стосуються орендних відносин, призвели до недоотримання коштів орендної плати Підприємством (розрахунково) на загальну суму **44,23 тис. грн** та можуть призвести в майбутньому до недоотримання орендної плати в сумі **49,56 тис. грн** в рік.

Внутрішні фактори²:

- окремі рішення посадових осіб Підприємства, що стосуються орендних відносин, призвели до недоотримання коштів орендної плати, відшкодування земельного податку на загальну суму **264,91 тис. грн**;

- невжиття посадовими особами Підприємства дієвих заходів щодо реалізації стратегічного плану в частині продовження будівництва приміщення для випробувань електронної апаратури і електротехнічних засобів, або його консервації, призвело до неефективних витрат та може призвести у майбутньому до втрати активів Підприємством на суму **64,75 тис. грн**;

- невжиття посадовими особами Підприємства дієвих заходів щодо раціонального використання активів Підприємства, призвело до недоотримання доходів Підприємством протягом 2016-2017 років на загальну суму **295,00 тис.**

¹ Мають незалежний від об'єкту аудиту характер та показують вплив окремих рішень органу управління на ведення фінансово-господарської діяльності.

² Показують вплив прийнятих управлінських рішень керівного складу об'єкту аудиту на результати фінансово-господарської діяльності.

грн та може призвести до недоотримання доходів Підприємством на суму **147,5 тис. грн** на рік;

- встановлено окремі недоліки в системі внутрішнього контролю на Підприємстві, а саме:

не забезпечення здійснення витрат відповідно до затвердженого на відповідний період фінансового плану,

невідповідність наказу про облікову політику Підприємства вимогам чинного законодавства та непогодження його Уповноваженим органом управління;

відсутність розробленого Положення (інструкції) про порядок ведення претензійної та позовної роботи;

не погодження окремих штатних розписів Підприємства із Уповноваженим органом управління, а також відсутність, в окремих періодах, організаційної структури Підприємства;

не закріплення за відповідним працівником (або відповідними працівниками) Підприємства здійснення функцій внутрішнього контролю;

відсутність (до грудня 2016 року) затвердженого графіку документообігу первинних бухгалтерських документів на Підприємстві.

IV. Рекомендації

Підсумовуючи загальні результати проведеного аудиторського дослідження, аудиторська група пропонує перелік заходів, необхідних для підвищення ефективності управління коштами і майном Підприємства та покращення фінансових результатів діяльності, а саме:

1. Розглянути на нараді з працівниками Підприємства результати аудиту та затвердити план заходів щодо впровадження наданих рекомендацій.

2. Вжити дієвих заходів (в т.ч. із залученням РВ ФДМУ) щодо передачі в оренду майна, яке не використовується в господарській діяльності Підприємства, що призведе до збільшення надходжень плати за оренду майна та відшкодування витрат пов'язаних з його утриманням.

3 Розглянути питання доцільності подальшого будівництва приміщення для випробувань електронної апаратури і електротехнічних засобів, що дозволить уникнути можливих непродуктивних витрат, пов'язаних з проведенням капітальних вкладень в 1989-1990 роках; або вжити дієвих заходів для забезпечення збереження існуючого фундаменту.

4. Розробити та затвердити комплекс заходів по розширенню напрямків діяльності Підприємства, зокрема в частині будівництва та реконструкції трансформаторних підстанцій напругою 10/0,4 кВ.

5. Розробити та затвердити комплекс заходів щодо забезпечення здійснення витрат Підприємством відповідно до затвердженого на відповідний період фінансового плану.

6. Привести наказ про облікову політику у відповідність до вимог чинного законодавства, направити його для погодження Уповноваженому органу управління.

7. розробити та затвердити Положення (інструкцію) про порядок ведення претензійної та позовної роботи.

8. Закріпити в посадових обов'язках конкретного працівника Підприємства функцію здійснення контролю за погодженням штатних розписів із Уповноваженим органом управління.

9. Внести зміни до посадових інструкцій працівників Підприємства в частині закріплення за відповідним працівником (або відповідними працівниками) здійснення функцій внутрішнього контролю.

10. Розробити та затвердити комплекс заходів по приведенню бухгалтерського обліку у відповідність до вимог чинного законодавства, зокрема, в частині відображення в обліку Підприємства права постійного користування земельної ділянки.

V. Додатки

5.1. Джерела інформації.

5.2. Перелік додатків до аудиторського звіту.

Аудиторський звіт складено в 4-х (чотирьох) примірниках на 43 (сорока трьох) аркушах кожен.

Головний державний аудитор
відділу контролю у галузі ЖКГ,
інфраструктури та зв'язку
Управління Північного офісу
Держаудитслужби в Черкаській області



О. ЧУМАК

ПРОТОКОЛ
розбіжностей до аудиторського звіту

Державного підприємства «Науково-дослідний інститут Акорд»
(найменування об'єкта аудиту)
за період з 01.01.2015 по 31.07.2018

Чумак Оксана Миколаївна
(прізвище, ім'я, по батькові державного аудитора)

та,


Онойко Віктор Миколайович
(прізвище, ім'я, по батькові керівника об'єкта аудиту)

розглянули та обговорили аудиторський звіт щодо діяльності
Державного підприємства «Науково-дослідний інститут Акорд»
(найменування об'єкта аудиту)

за період з 01.01.2015 по 31.07.2018

Зауваження до аудиторського звіту, які не враховані державним аудитором:
відсутні

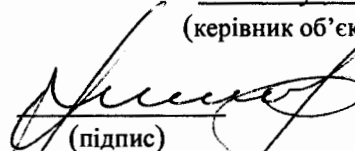
Головний державний аудитор
(державний аудитор)


(підпис)

О.М. Чумак
(ініціали, прізвище)

«09» листопада 2018 року

Директор ДП «Науково-дослідний
інститут Акорд»
(керівник об'єкта аудиту)


(підпис)

В.М. Онойко
(ініціали, прізвище)

«09» листопада 2018 року